ч. 173 (11.141). Львів, субота 6. серпня 1927 „Родівона оплата“ заплачено готівкою. Рік XLV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

За панування над океанами.

Львів, 5. серпня 1927.

Довго вже відбувається у Женеві конференція трьох великих морських потуг, а саме Англії, Зединених Держав Америки і Японії. А щонайменше від яких двох тижнів пише вся світова преса про те, що учасники конференції не можуть до нічого путнього договоритися. Не має на них ніякого додатнього впливу ні „мирна“ атмосфера столиці Ліги Націй ні навіть сама підставова ідея тієї Ліги.

Ініціятива до конференції вийшла, як відомо, від Зединених Держав північної Америки. Від неї вийшли й деякі конкретні пропозиції щодо морських зброєнь і взагалі щодо фльот, які стрінулися з завзятим спротивом Англії. Американські пропозиції відносилися до скількости і якости не тільки военних, але й торговельних фльот. Англія їх взагалі не бажала розглядати і намагалася звести цілу конференцію до нарад над поменшенням скількости підводних лодок і обмеженням будови великих морських боевих одиниць.

Нині принесли телеграми вістку, що до ніякого порозуміння і до ніяких взаімних уступок на конференції не дійшло. Не помогли нічого і компромісові пропозиції Японії, що проявила в часі конференції велику рухливість. Далі наспіли з Женеви вістки, що делеґати Зединених Держав дістали доручення покинути конференцію, або іншими словами її зірвати. Рівнорядно з тим появилися вістки про те, що Англія має заключити, чи краще відновити вигаслу вже морську конвенцію з Японією, вістря якої хоч-не-хоч мусілоб силою обставин звернутися проти Зединених Держав.

З усього видно, що до обмеження морських зброєнь не дійде. А вже справа незвичайно великої ваги для світової рівноваги і миру. Розбиття женевської морської конференції рівнозначне зі ще більшим згущенням політичної атмосфери, зі ще більшим насиченням її военними бацилями, а особливо зі ще більшим затьмаренням і так затемненого політичного горизонту.. Бож нема ніякого сумніву, що напруження між морськими потугами будуть використовувати всі заінтересовані чинники для штучного приспішення конфліктів, щоби з них тягнути як найбільше користей для себе. В першій мірі будуть збивати з того для себе капітал більшовики. І цілком природно, бо для їхньої пропаґанди такі невдачі як ця остання в Женеві є прецінним матеріялом.

На днях опублікував у справі конференції статтю адмірал британської фльоти Дж. Герпер. З уваги на становище автора статті можна вважати висловлені в ній думки за неофіціяльну енунціяцію великобританської адміністрації в тій справі.

Будучи свідком невдач конференції англійський адмірал твердить, що краще було її не скликати, чим компромітуватися неуспіхом. Та все ж, не зважаючи на дотеперішні невдачі, найбільшу користь з конференції винесли вже досі — на його [illegible] — Зединені Держави

„Вони — пише він дослівно — дістали в часі конференції вгляд у деталі потреб і морської програми обох своїх партнерів. А тепер може Америка, завдяки свому багацтву і безмірним засобам свого промислу, вибудувати фльоту, яка зробить з неї морську потугу більшу від Англії та Японії разом взятих. Або може приступити до будови кораблів нового типу, які спровадять до нулі боеву вартість англійських і японських кораблів“.

Далі автор твердить, що вимоги Зединених Держав до Анґлії, а саме, щоби вона приноровилася до їх побажань та зменшила число своїх кружляків і перейшла до будови кружляків більшого типу, можуть спричинити лише побільшення видатків на фльоту. З того виходилоб, що Зединеним Державам на редукції видатків на зброєння зовсім не залежить. Їм залежить передовсім на тому, щоби число анґл. кружляків зрівнати з числом такихже американських. Американці чуються навіть ображені за англійське твердження, що для Анґлії потрібно більше военних кораблів для оборони цілости імперії, чим для Зединених Держав для оборони границь. Бож престіж держави не вимагає від неї утримування більшої фльоти, ніж та, яка вистарчає для оборони інтересів держави. Натомісць кожна держава сама шкодить свому престіжові і поменшує його, коли оборонна сила її маринарки та армії стоїть нижче позему життевих потреб і вимог власної безпеки. Фльоту мусить — на думку англ. адмірала — мати кожна держава, що має до оборони заморські кольонії. Але поняття „фльоти“ і „морської потуги“ не покриваються. Бо поняття „морська потуга“ обіймає і военну фльоту і торговельну, тобто загалом цілу силу, яку держава розвиває на морю.

„Умовиною англійського істнування — кінчить він свою статтю — як імперії та цивілізаційного чинника є наша могутність на морю. Стративши її — ми тратимо все. А це сталось би, колиб наша торговельна фльота втратила свободу рухів і колиб наша военна фльота не була в силі оборонити торговельної фльоти. А престіж Америки не залежить від її сили на морю. В порівнанні з британською її торговельна фльота видається невеликою. При тому Зединені Держави не мають ні домінії ні кольоній, яких мусілиб боронити“.

Адмірал англ. фльоти поставив справу дуже ясно і недвозначно. Англія ніколи не погодиться на якунебудь редукцію своєї военної фльоти, а також не дозволить себе нікому в її розбудові перегнати, бо інакше вона пересталаб бути імперією, пересталаб панувати неподільно над океанами. Щож тоді з неї і для неї осталоб? Нічого, а цеж недопустиме, бо англійський імперіялізм, на думку англійців, має велику цивілізаційну місію. Це й називається в англійському розумінні стояти на сторожі мира, світової рівноваги та цивілізації.

Між Сходом і Заходом.

З актуальних справ світової політики.

З приводу ненадійного приїзду посла Патека, польського представника при уряді СРСР в Москві, до Варшави, звідки він виїхав був щойно перед двома тижнями, появилися в закордонній пресі ріжні коментарі в справі взаємин між Польщею і Радянським Союзом у найблищій будучности. Вся преса без вимку стверджує, щ не зважаючи на пропасть, яка ділить Польщу вір СРСР на полі етично-культурнім, звичаєвім, суспільнім і соціольоґічнім, між обома державами слідно значне зближення, яке скорше чи пізніше повинно вилитися в форму обопільного тревалого договору. Тим договором може бути пакт про неаґресію і торговельний трактат, в якій то справі неофіціяльні переговори ведуться здавна.

З польського півурядового комунікату виходить, що, не зважаючи на літні ферії, як польська так і радянська дипльоматія приготовляється до остаточної дискусії в обох цих справах, що відбудеться зараз по феріях. Перед тим буде ще певно іменований новий посол СРСР у Варшаві на місце трагічно погибшого Войкова, що й є мабуть причиною приїзду пос. Патека до польської столиці.

Розуміється, польсько-радянські взаємини не дадуть відірватися від тла загальної ситуації в Европі, зокрема від такого чи іншого відношення Англії до СРСР і навпаки. Бож без пересади можна сказати, що англійська дипльоматія тримає руки на живчику цілої міжнародньої політики, а зокрема на політичну взаємних усіх сусідів СРСР до того Союзу. Про це переконуємося з ріжних фактів кожного дня.

Цікаві думки про більшовицько-англійські взаємини подав французький „Тан“ з 30. липня ц. р. В широко мотивованій статті пише він, що Москва не брала під увагу осторогй, яку їй давав кілька разів Льондон. З уваги на те Англія сама рішилася зірвати всякі взаємини з СРСР. „Побачимо — читаємо дальше в статті —, чи ця лекція принесла яку користь диктаторам Кремлю. Але якщо вони мають хоч трохи дару передбачувати, то зрозуміють, що цілковите відокремлення СРСР означає з природи річи їх власний упадок, отже візьмуть під увагу ті поважні остороги, які вони дістали в останніх часах зі всіх сторін“. В тій статті поставлено натиск на те, що ніколи не було мови про утворення широкої европейської коаліції проти СРСР, бо Англія не зверталася до нікого з домаганням заняти супроти більшовиків таку саму позицію, як вона, а врештою сам Чемберлен у своїй декларації в палаті громад заявив, що англійський уряд лишає отворені двері для поновлення англійсько-радянських взаємин, як тільки відносини в Москві зокрема її дух, зміняться.

Так як стоять справи нині, до поновлення англійсько-більшовицьких звязків прийде ще мабуть не зараз. Але з поважних приготувань до заключення польсько-більшовицького пакту про неаґресію і обопільного торговельного договору, яким патронує безперечно Англія, виходилоб, що в ті мости, які з хвилею зірвання дипльоматичних і торговельних взаємин між Англією і СРСР спалено, будуть в недалекому часі відбудовані.

На новий шлях.

В справі централізації нашої збірної акції.

(Докінчення.)

Поминаю це, що по війні наші потреби непомірно зросли, що всяка постороння допомога устала, помину загальне зубожіння та упадок громадської етики, спричинений війною і повоєнними вицвітами. Ізза недостачі місця вкажу на найперший — як мені здається — корінь лиха.

В так важній справі не можна казати про хвилеве захоплення, про насильне чи засуґґестіоноване видобуття дрібного гроша при помочі ріжних видимих марок чи знаків. Тут йде про те, щоб маса народу, на якої землях інституції працюють, давала на їх потреби постійно, добровільно, з переконання, щоб даток даної одиниці був потребою її душі, відчуттям сповнення конечного обовязку. Тут треба широкого й глибокого освідомлення маси і то розуміючи під масою не тільки селян і робітників, але й т. зв. інтеліґенцію. Тут треба не проєкту *централізації* на всі потреби того, що одній установі не вистає, але якраз того, що автор підглянув у визвольних змаганнях інших народів, а саме „скільки подивуґідної муравлиної праці вложено в них у кожне діло..“ В нас розмірно не богато вкладається праці, бо чимало є таких, які вдоволяються тільки хвилевим успіхом.

На щастя свідомість маси росте, але не в такому темпі, якби потрібно і, якби це повинно бути по перебутих досвідах. А росте помалу, бо освітних робітників обмаль. Ні, фактично вони є, але безчинні. Про це знають богато наші централі зі звідомлень з краю. Як з цілого повіту трапиться 2—3 інтеліґенти, що в місяці дадуть малий даток на „Рідну Школу“, то добре, а буває, що не дає ані один (прикладами можемо служити). Коли так прикладно роблять ті, що повинні стати природним проводом, то як можна розворушити громаду марками? Та зрушіть її до жертвенности треба. Як підете, хромовите, переконаєте, порушите національну амбіцію, то дістанете даток на народні потреби і без марки. Але, якщо зрушеного сумління не буде кому далі підтримати, то й дві марки не поможуть. Народ треба виховувати до жертвенности, а виховувати якраз прикладом. Коли не навчимо народу складати матеріяльну жертву, то як можна від нього вимагати іншої, більшої жертви? Що освідомлений народ йде в своїй жертвенности аж до самопосвяти, на те маємо богато геройських доказів, реєстрованих нашою пресою до голодівки селян включно для заощадження гроша на народні потреби.

Тому треба вживати усяких засобів, щоб добути на народні потреби гріш і від того, що нині несвідомлений. Бо, коли мова про народне добро, то всякі але не всі шляхи для його забезпечення добрі. Одним зі засобів можуть бути і проєктовані марки. Ніякої централізації фондів не треба, бо вона при нашій свідомости звела би до руїни установ. Наш

обиватель, що жертвує від нехочу по 50 сот. на кілька установ, дав би годі 50 сот. на всі разом. Кличі за централізацією фондів на народні потреби можуть підтримувати передовсім ті, що як слід не роздумали справи, або ті, яким уже налоїло жертвувати.

Зовсім інша справа централізація фондів *у нутрі* самої установи. По філіях бувають застрашаючі випадки незорієнтованости, недисциплінованости й нерозуміння загальної справи. І це — розуміється, мусить громадянство викорінити.

Натомість на мою думку зовсім доцільний проект д-ра К. Левицького („Діло" ч. 168.) який пропонує, щоби найголовніші культурно-освітні та економічні установи сходилися та, углядаючи будже[т] поодиноких культурно-освітніх установ, розпарцельовували між себе певну суму прелімінованих видатків даних установ. Вповні можна погодитися з д-ром К. Л., що всі льокальні потреби мусять бути покриті місцевими жертвами. В льокальних справах не повинні дотичні установи апелювати до жертвенности цілого краю.

Ще на один погляд автора статті „На новий шлях" слід звернути увагу, бо він кидає і на установи і на ціле громадянство досить кепське світло. „Був час" — пише автор — „коли наші очі звернені були чи не виключно на американську еміґрацію, але коли ми побачили, що наші американські земляки і при найліпшій волі не в силі будуть нести цілого тягару старого краю, ми почали розглядатися між собою і т. д." Коли мова про установи, то автор твердить невірно, немов то був такий час, коли очі установ звернені були чи не виключно на американську еміґрацію. Колиж мова про еміґрацію, то чи не робиться їй кривди таким твердженням.

Наскільки орієнтуюся — кожна установа стоїть на становищі, що ми мусимо самі собі дати раду і нераз уже підношено, що обовязок удержувати свої установи мають у першій мірі ті, що з них безпосередно користають. На всю українську еміґрацію до Америки й Канади, що числить найменше 1,300.000 душ має „Рідна Школа" раптом 700 адрес, а вона має їх найбільше. І не тому американська допомога Рідній Шк. мало що не дорівнювала краєвій, що було там дуже багато жертводавців, а тому, що випадково вона дає вартісний гріш. Краєві установи свідомі того, що американська еміґрація має свої потреби і то дуже важні, від яких залежить якраз українство еміґрації, але й при її маленьких масових датках, при вартости її гроша жертвенність на краєві потреби помоглаб краєві багато. А хто знає потреби нашого села, той мусить признати, що лекше еміґрантові, який постійно заробляє денно 5 дол., дати на народні потреби 1 дол. місячно, як нашому безгрішному виснаженому селянинові 1 зол. в рік. Колиб не випадок, що американський гріш високо стоїть, краєві не оплатилась би навіть пропаґанда. І якраз головно цю добру грошеву конюктуру намагаються з ріжним вислідом використати українські „краєві" установи.

Отже, щоби вислід праці був більший, а успіх видніший треба йти в масу і переконати її, що вона у свому власному інтересі *мусить* свої установи підтримати й дати їм змогу поширитися. В неї треба вщіпити пересвідчення, що кожна одиниця мусить постійно давати, хоч би мала собі і від рота відняти, як це робить не один селянин під впливом хвилі. Її треба переконати, що коли даємо під примусом на те, що йде не рідко проти нас, то мусимо давати з доброї волі на те, що йде виключно в нашу користь.

Л. Ясінчук.

Виборчі висліди.

ДРОГОБИЧЧИНА.

Вибори в **Смільній**, пов. Дрогобич, відбулися 23. червня ц. р. під кличем усунення давнішого „комісаря" і його прибічної ради та припинення їх руйнуючої безконтрольної господарки в селі. Вибрано 16 радних, між ними одного жида й одного поляка, але вони не підуть проти нас. Заступники всі українці. Перейшла в цілости наша ліста. Наслідком протесту давнішої ради староство зарядило доходження і здержало уконституовання нововибраної ради.

МИКОЛАЇВЩИНА.

Вибори по селах Миколаївщини пішли на загал добре. Побідили майже всюди наші люди. І так: **Роздія:** вибрано 22 жидів, 18 поляків і 8 українців (це місточко наскрізь жидівське з фільварком та броваром Ляцкоронського). — **Смільсько:** вийшла в цілости ліста, висунена гуртком УНДО. — **Демня:** І. і ІІ. коло забрали поляки (заклад фондації гр. Скарбка), а ІІІ. і IV. коло українці (гурток УНДО побідив). — **Дроговиже:** вийшла ліста, висунена гуртком УНДО. — **Розвадів:** побідила вповні ліста УНДО. — **Пісочне:** побідив наш гурток. — **Рудники:** в склад нової ради увійшли міщани (кандидати з нашого гуртка) і декількох кацапів. — **Веринь:** побідила вповні ліста, висунена читальниками. — **Крупенко:** побідила ліста гуртка. Хрунї соромно провалилися і внесли протест. — **Воля Велика:** Сельроби провалилися. Перейшли націоналісти. — **Тростянець:** Тут, де нема ні читальні „Просвіти", ні кооперативи, через хитрощі наказного війта Корецького побідили хруні. Зараз по виборах завязався гурток УНДО і вислано протест. — **Пісочна:** побідила ліста УНДО. Вибори відбулися зовсім спокійно. В І. колі було голосуючих: українців 6, жидів 3, поляків 2; у ІІ. колі українців 68, поляків 2; у ІІІ. колі українців 292, поляків 9; у IV. колі українців 159, поляків 9, жидів 2. Вибрано радними: українців 22, поляків 2. — **Надітичі:** радні всі українці, бо поляків у селі нема. Повновласник фондації гр. Скарбка пішов за сельробами, але вони здобули радних тільки у ІІІ. колі, тай то не всіх. Зрештою у всіх колах перейшли кандидати УНДО.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Заліщики.

(Жмуток архітектурних помічень.)

Описи подорожей зачинаються все від того, що автор пише так: „Дня того і того виїхали ми звідтам і звідтам..." Стільки вже описів так починалося, що я — хорунжий на оригінальність фейлєтоніст — не можу наломитися до такого початку.

Зрештою і в українській національній психіці не лежить такий початок. Адже всюди наш нарід починає кожний опис словами: Мущу вам розповісти з кінця...

Отже і я так зачну...

У сизій долині замайоріло якесь нужденне містечко на тлі величавої околиці.

— Заліщики! викрикує ктитор і фундатор моєї поїздки, підскочивши на віз, як ціна хліба на львівськім ринку.

— Вже Заліщики?! відповів я сумно, знаючи, що це кінцева стація нашої їзди.

Ще кілька хвиль, два дефекти та один перевернений хлопський віз і ми в'їхали до города морель, теплих днів і горячих дівчат.

Признаюся, що Заліщики тільки здалека роблять враження нужденної містини, — зблизька вони розкішні.

Бо що значить там одна чи друга жидівська халабуда і нестильовий ратуш супроти архітектурних стилів живих на дністровій пляжі?! А туди ми подалися зараз по приїзді.

Заліщицька пляжа, — пляжа польської Рів'єри — вся вистелена дрібним острим камінням, яке тільки десь не десь заступлене болотом. На цьому килимі вигрівається жіноцтво всілякого віку, роду і найріжнороднійших стилів.

Ось біля мене пройшла готицька вежа. Все в неї остре: будова і штукатерія. Стріляє в небо стрункістю, а на боки очима.

Там знову носиться по дністрових хвилях копулиста будівля в мягкім романськім стилі.

Біля берега дає себе фотографувати чистий жидівський барок. Що жидівський чути по вимові і по словах: *Och! jaka strasznа goręc!* А що барок видно по архітектурі. Про той стиль говориться в підручнику: „Переладування форм, маса виставаючих додатків і повикручуваних ліній.

Але найбільше жінок у стилю рококо. Вони найшвидше впадають у око, бо ні готик, ні романський стиль, ні барок не такі легкі до зрозуміння і вичуття, як оці всі рококоти. Повно їх усюди: На воді, на пляжі, в парку (три дерева одна лавка) і в ресторані, де відбувається, як голосить вивіска: *„Sprzedarz sytonia i słodyczy"*. Спокійному чоловікові пройти не дадуть: стягають на себе його зір, хочби тільки крадьком, поза плечі жінки.

Одного тільки стилю не видно: — класичного. Але кажуть що й він тут буває коли виходять на пляжу українки, в що кожному можна вірити або ні.

Як що воно правда, то Заліщики стануть скарбом для істориків мистецтва. В такій малій містині можна буде подивляти всі можливі стилі і то в найчистішій формі, бо викупані в дністровій воді.

Галактіон Чіпка

ІЛЯРІОН СВЄНЦІЦЬКИЙ.

З культурного життя сучасної України.

(Продовження.)

Сучасна всеукраїнська національна свідомість широких народніх мас України народилася серед тяжких мук самого народу і смертних судорогів давнього світогляду. Простак-мужик і голяк-чорнороб, за якими ясновельможне панство темних духів і ненаситних глитаїв не признавало від віків, не признало ще нині, не признасть ще і у далекому завтра ніяких прав, став видимим виразником збірної волі до життя. Чи це остаточний уклад життя України, про це без провидства і пророцтва годі говорити. Але, що народня маса мусить боронити свого народовладства, раз воно є в її руках, це ясне для всякого, хто вірить в можливість збірної свідомости власних інтересів.

В широких народніх масах українізація є шляхом до суспільної самосвідомости і самою національною свідомістю. Селянин, що свідомо стає обробляти землю для зібрання певної скількости плоду, потрібного йому для прокорму і дальшої праці та для державної потреби, є вже свідомим професіоналом-рільником та гідним участи в державному правлінні громадянином. На мужика-громадянина годі вже глядіти з висока, бо він дійсно став рівноправним громадянином і вольним учасником всесвітнього економічного життя. Невіжу-чорнороба можна було визискувати, ним можна було помітувати як рабом, але рільника-громадянина вже не можна безкарно обиджувати. А тих обид було так багато колись, і скільки їх ще нині придумують жадні легкої наживи людці, через що селянство також недовірчиво ставиться сьогодні до всякого неселянина, як колись ставилося воно до всякого панка.

В цій ворожости селянина до міщуха є ще своя особлива причина в великій дешевизні плодів його праці та в непомірній дорожні переворів із цих плодів і усяких фабричних виробів. Ціни на зерно і плоди плодородної України залежать, щоправда, від плодючости ріллі і державної монополії торгу. Дорожня потрібних селянинові фабричних виробів скіри, заліза, скла, мануфактури, книжки, лікарства — залежить не тільки од витрат на заграничні машини і сирівці та на відбудову зруйнованих війною і революцією заводів, але і від збільшення плати робітникові та його технічному і політичному руководству. Село може вже і міркує про це, але певно знає тільки те, що місто для него дуже дороге, що місто з нього живе, як і давно це було. Показав це голод, коли рільник зовсім справедливо ніпочому цінив всяке міське добро, але в міру занепаду міста і злученого з ним транспорту сам з голоду гинув.

Отся розбіжність інтересів села і міста є для декого запорукою побіди чистого українства, себ-то здійснення клича „Україна для українців". Для противників сучасного укладу життя на Україні ця розбіжність є джерелом надій на можливість привернути давний устрій, або насадити якийсь кращий новий. В обох випадках числять на ту саму змичку села з містом, якої добиваються скрізь у СРСР. Але коли вдуматися глибше в отсі питання, то ясним стає, що справа ця не стільки в українстві України, ані не в устроєві, а в праві Землі на владу. Ця влада зараз ніби то є в руках села, себ-то в руках бідноти, за якою стоїть місто — що села не знає, не розуміє, може і не любить. А селові обидно, тож і не до змички йому з містом, бо в ньому є своя напрямна! — індивідуальне земельне господарювання.

За природний міст між селом і містом вважається звичайно пролетаризацію села та індустріалізацію землі. Тому сучасна економічна політика СРСР іде по цій лінії, але не по лінії пауперизації села, про що звичайно думають противники його пролетаризації, тільки по лінії зрівноваження ціни рільничих плодів і фабричних витворів. З уваги на те будуче українського села представляється так: площина управної землі може маліти в користь зростаючої площини заводів, копалень і шляхів — при рівночасному розростові видатности ріллі. Відплив лишку населення з села до міста на заробітки і в заводи буде рівноважитися приплином з міста у село нового вище освіченого елементу, що поглибить серед землеробів основи раціонального рільництва. Збільшення попиту на хліб при рівночасній лекшій подачі фабричного добра на село вирівняє нерівномірність між сьогодні істнуючими цінами зерна і фабрикату на Україні.

Ось одно з найважніших завдань сучасної українізації України: освідомлення українця-землероба про структуру суспільно-економічного життя.

3. Вага шкільництва в українізації.

Територія населена густою перевагою українського землероба мусить стати територією дійсного пошанівку з боку неукраїнців — щодо мови, побуту, історії, традиції, письменства і словесности, мистецтва і науки, та всіх скритих можливостей духової творчости українського народу. Цей пошанівок можна було осягнути тільки шляхом закону, що ясно і без застережень признає УРСР у СССР за рівну з іншими національними республиками. На основі цього закону забезпечується за українським народом право всестороннього розвитку культурного, економічного і суспільного життя України. Для чималої групи мешканців України та політиків поза Україною таке вирішення є свого рода поглибленням колишнього „сепаратизму", себто можливістю прийдешньої самостійности України. Це передбачили большовики у первісній дореволюційній формулі, потвердженій самим Леніном, „самоопределеніе вплоть до отделенія". Очевидно, коли повна самостійність стане неминучим фактом, проти неї ніхто не повинен стати на прю, бо колеса історії живого народу годі повернути назад.

Отже в цьому напрямкові йде вся просвітня праця самої гущі народніх мас. Скрізь по школах України вчать по українськи — українців, а наменів (національні меншости) — на національних мовах, але обовязково і по українськи. Загальний політичний напрямок освіти надає суспільно-економічна частина навчання, що скоріше йде по лінії реального зображування бажаних у державі взаємин і напрямків, як по лінії засліплювання та ідеалізації істнуючого стану. Просто сказавши, політосвіта сходить все більше з шляху демагогії і завертає на шлях критичної обєктивности.

(Продовження буде.)

Останні вісти.

Конференція в справі пакту про неаґресію з СРСР.

Варшава, 4. серпня 1927.

Вчора пізним вечером була в Бельведері конференція між марш. Пілсудським і пос. Кнолем, який заступає хорого міністра закорд. справ, та з польським послом у Москві Патеком. Конференція тревала дві години. Торкалась вона польсько-большовицьких взаємин, а передовсім справи пакту про неаґресію.

СРСР. про вислідн конференції пос. Патека.

Варшава, 4. серпня 1927.

З Риги повідомляють: Більшовицьке радіо оголошує на основі інформації Патa, що звіт, який посол Патек зложив маршалкові Пілсудському на вчорашній вечірній конференції, допровадив до успішної розвязки питань, поставлених у більшовицьких нотах у звязи з убийством пос. Войкова.

Невдача морської конференції.

Женева, 4. серпня 1927.

Нині, на останнім засіданні трьох держав промовляв м. і. ірляндський делеґат Косґрейт. Він висловив жаль, що конференція закінчилася невдачею, але сказав, що сподіється, що робитимуться нові заходи, щоби здійснити роззброєння на морі. З черги промовляв предсідник японської делеґації, адм. Сайто, пригадуючи, що ще в останній хвилі японська делеґація висунула проєкт, якого одначе інші делеґації не акцептували.

Льондон, 4. серпня 1927.

З Токіо повідомляють, що японський уряд поручив японській делеґації, щоби доти здержувалася від посередництва, доки між Англією й Америкою буде діяметральна ріжниця поглядів і поки ті держави не будуть готові до взаїмних уступок.

Ревізія пляну Доза.

Берлін, 4. серпня 1927

Тутешні часописи подають із Вашінґтону, що знаний американський фінансіст Бернард Бероч, який вернув із подорожі по Европі, заявив представникам преси, що до двох літ слід сподіватися ревізії пляну Доза. На місце пляну Доза буде заключена умова, що обійматиме всі воєнні довги Німеччини.

Замкнення румунського парляменту.

Букарешт, 4. серпня 1927

Нині замкнено надзвичайну сесію румунського парляменту. Парляментарні ферії тревати муть до 14. жовтня.

Відновлення дипл. взаємин між СХС. і Альбанією.

Біліґород, 4. серпня 1927.

Новоіменований югославянський посол у Тирані Мілич виїздить завтра до Тирани. Так відновляються дипл. взаємини з Альбанією.

Доде у Бельґії.

Париж, 4. серпня 1927.

„Аксіон Франсез" у нинішньому числі пригадує, що Доде вислав 25. липня до мін. Барту отвертого листа, в якім заявив, що готов вернути до вязниці під деякими умовинами. Тому що тих умовин не виконано, Доде постановив здобути моральну свободу і тому виїхав до Бельґії, де побуде кілька тижнів. Він перейшов уже кордон, а вернеться до Франції в хвилі, яку вважатиме відповідною.

Сакка і Ванзеті не помилувано.

Льондон, 4. серпня 1927.

З Бостону повідомляють, що губернатор стейту Месечусетс рішив не помилувати Сакка і Ванзеті. З причини засуду Сакка і Ванзеті грозить Арґентині ген. страйк, який заповіли професійні союзи. Поліція робить приготування, щоби охоронити американське посольство й американські фірми. Засуд буде виконаний 11. серпня.

Наслідки землетрусу у Палестині.

Льондон, 4. серпня 1927.

Втрати і шкоди, заподіяні останнім землетрусом у Палестині, доходять до 20 мільйонів фунтів штерлінґів.

200 шахтарів засипаних у копальні.

Льондон, 4. серпня 1927.

З Ню Йорку повідомляють, що в одній з копалень у стейті Кентокі грізний вибух засипав 200 робітників. Думають, що 95 із них згинуло.

Торнадо в Норвеґії.

Берлін, 4 серпня 1927.

В Норвеґії лютував торнадо. Він зніс із поверхні землі цілі оселі і заподіяв величезні шкоди.

Всі українські діти до української школи! Хто минає свою рідну школу і посилає дитину до чужої школи, — той ворог своєї дитини і української нації!

Біржа.

Гроші.

Американський доляр 8·90 при спокійній тенденції. Банк Польський платив за доляра в готівці 8·8?, за Ню Йорк 8·91, англійський фунт 43·34, швайцарські франки 171·97, французькі франки 31·88, голяндські гульдени 357·65, шведські корони 238·70, данські корони 238·25, німецькі марки 211·58, чеські корони 26·45, австрійські шілінґи 125·61, італійські ліри 48·35.

Золото: грам золота 5·9351, доляр 8·93, дукат 20·38, голяндський гульден 3·58, англійський фунт 43·28, австрійська корона 1·80, скандинавська корона 2·38, німецька марка 1·12, рубель 4·46, франк Латинської Унії 2·72, турецький фунт 39·16.

Збіжже.

Овес 33—34, кукурудза рум. 29·75 30·75, сіно солодке прасоване 7·50—8·50, солома прасована 4·25—4·75, гречка 39·00—40·00, ріпак озимий 54·75—55·75, ґрисік кукур. 52—53, мука кукур. 34·75—35·75, отруби житні 21·50—22·25, крупи гречані 84·00—86·00, пшоно 81·00—85·00, крупи ячмінні 66—68, пенцак 66—68. Мішки ютові 1·70—180, мішки уживані добрі за штуку 1·50 1·60.

Кооперативи! Читальні!

Зголошуйтеся в члени нового Краєвого Т-ва „Ощадність" у Львові, Ринок ч. 10. І. пов.

НОВИНКИ.

— **Просьба до Вп. Дописувачів.** Наших Вп. Дописувачів просимо ще раз писати до нас виразно, читко й широко і тільки на одній стороні паперу. Нечиткі дописи ми примушені переписувати, а це забирає нам багато часу й опізнює появу таких дописів. Найкраще булоб присилати нам дописи, писані на машині, бо їх найлекше прочитає і редактор і складач.

— **Тихий ювилей заслуженого діяча.** Тихо-незамітно, в тісному гуртку відсвяткував недавно о. Олександер Стефанович день своїх 80-літніх уродин. Тихо і скромно, а все ревно і з найбільшою напругою працював Ювилят ціле своє життя не тільки на церковнім і шкільнім, а й на політичном полі, віддаючи все своє знання, всі свої сили на службу рідному народові. Від зарання своєї молодости аж до нинішнього дня працює о. Стефанович невтомно, забираючи дуже часто прилюдно голос у ріжних злободневних питаннях нашого життя, зокрема в обороні нашої церкви і школи. А вже наш орган мав від перших днів свого істнування в особі Шан. Ювилята свого горячого прихильника і пильного співробітника, чого загал наших читачів може й не знає, бо більшість статтей о. Стефановича в „Ділі" появлялася без його підпису. Бажаємо Шан. Ювилятові ще довгих літ кріпкого життя і здоровля, щоб міг обдарувати українську пресу ще не одною статтею-студією, а українську суспільність найкращим дарунком — споминами зі свого трудящого, повного заслуг життя.

— **Особисті вісти.** В університеті в Ґрацу промувався 26-го м. м. на д-ра фільософії п. Володимир Микола Петриця, з села Токів, збаражського повіту.

— **Зміна на становищі директора академічної ґімназії у Львові.** З добре поінформованих джерел довідуємося, що довголітнього директора акад. ґімназії Іллю Кокорудза спенсіонували. Видно я на його місце „гідний" кандидат. Зачуваємо, що на звільнене становище компетує кілька поважних педаґоґів. Та є між стараючимися і такі, що ні в культурному ні в педаґоґічно-науковому житті нашого народу не відігравали ніколи і тепер не відграють ніякої ролі, а почули в собі покликання виховувати українську молодь раптом тепер, коли опорожнився один директорський стілець. Можна на основі досвіду з недавньою обсадою становища управителя філії акад. ґімн. у Львові надіятися, що директором акад. ґімназії стане якийсь новочасний тип полякуючого „педагога" або польонолюбного русофіла або накінець якась стерроризована манією переслідування нуля. Очевидно, що всі відомі та добре для виховання української молоді заслужені кандидати опиняться поза увагою кураторських впливових чинників.

— **Морожене.** Одна з найприємніших насолод міщухів, що гинуть від спеки — морожене, не скрізь у Львові, заслуговує на довіря. Коли поліція у звязку з масовим затроєнням мороженим минулого тижня зробила ревізії з деяких фабриках цієї літньої „прохолоди", дві з них мусіла зачинити.

— **Паперові квіти.** Від яких двох тижнів вештається по Львові чимало японців, які продають на вулицях паперові квіти, зроблені незвичайно штудерно. Квіт — потрясений змінює що хвилини свою форму і творить іншу китичку. Око не в силі схопити причини цього чудового, а такого простого механізму. У сезоні найкращих живих китиць, запашних, усіх відтінків, люди стають малими гуртками довкола японця, який показує їм красу вічнозмінного квіту, хоча й паперового. Бо зміна є живішою потребою сучасного знудженого міщуха, ніж поезія колірів і пахощів.

— **Свинська історія продовжується.** У звязку з арештуванням ковбасника Новака, який замісць свинини продавав конину, поліційне слідство мало вписти на слід нових зловживань при торгівлі з мясом. Одним з найдіяльніших членів цієї підземельної праці має бути... сам директор різниці Кшишталович, який торгує худобою, підбиває та знижує ціни відповідно до свого інтересу. Продавці худоби мусять платити хабарі у формі ріжних такс і все це відбивається на ціні мяса. Так виходить з „нарного донесення" цитованого „Ґазетою Поранною". Одночасно поліція відкрила таємні алькогольні склади Новака, який зберігав від літ у схованці 43 скринь горілки та лікерів, не заплативши за них ніякого податку.

— **Катастрофи та нещастя.** Залізничий робітник М. Кафинчук попав по необережности на львівській залізниці під колеса поїзду і згинув на місці. — На вул. Городецькій 6-літний хлопець Ульман витягнув з шафи батьківський револьвер і перестрілив плече своїй 5-літній сестричці. — Привезли до Львова 3-х важко ранених, що впали жертвою автомобілевого випадку між Стрием і Львовом. — У містечку Кросценко громи забили 3 особи. — 200 китайських жовнірів згинуло від вибуху складу амуніції в Вучав. — На Сицилії, в Ґірґенті, у фабриці вибухових матеріялів згинуло 3 особи.

— **Бандитизм.** Якийсь львівський бандит виліз у ночі ринвою на І. пов. дому вул. Уєйських 10. і побивши в мешканні самотну стару жінку, взяв собі в нагороду за свою хоробрість золотий годинник і втік. — Двох бандитів в авті пробували на передмістю Варшави пірвати чоловікові жінку.

— **Між небом і землею** все ще літати річ непевна. Англійські летуни, що вибралися з Крамуель до Індії, з наміром побити світовий рекорд у довжині лету, впали до Дунаю, біля Лінцу. — Тривкість свого лету перевірить цими днями нім. фірма Юнкерс на нових апаратах, які нестимуть 3700 кіл. Та сама фірма веде балачку з корабельним товариством Льойд., щоби при підмозі кораблів скоротити шлях взаємин з Америкою постійною летунською почтою. — Цього місяця відчинять воздушну лінію Рим—Венеція—Відень. — Еспанський військовий гидроплян упав у море на еспанськім побережу; 2 жертви. — Французький військовий бальон підчас маневрів у Безансон упавши поранив 15 жовнірів.

— **Масони.** Вийшов щорічний календар масонського руху, видаваний у Липську. Звідти довідуємося, що в Німеччині є 628 масонських льож з 80.633 членами. В Англії 5678 льож і 431.000 „братчиків". У всій Европі 8046 льож і 673.050 „братчиків". Півн. Америка має 17.526 льож і 3,332.329 членів; Середня Америка 274 льож і 29.270 членів; Південна Америка 574 льож і 35.930 членів. Австралія 1195 льож і 103.600 членів; Африка 91 льож і 3450 членів. Усіх масонів є в 1927 р. в світі 4,198.629, в 27.856 льожах. Польща має першу „Велику Льожу" від 1920 р., і нині має їх 13. „Великим майстром" масонів є письменник Андрій Струґ. Польська „Велика Льожа" належить до „шкоцького обряду" і є під її впливом. Одним з найбільших провідників польського масонства є історик Аскеназі.

— **Дивогляди.** У Томашеві мазовецькім 18-літня дівчина підстригла собі по модному волосся, хоча батько суворо їй заборонив цього; тоді батько побив її на смерть. — Льондонська преса звертає увагу, що летунська ескадра ч. 13. не має щастя від довшого часу. Вона зазнала вже кількох катастроф в черзі і в останній згинуло знову двох летунів. Всі, які вірять у лиховісність „тринайцятки", вважатимуть це явище зовсім природним.

— **Ріжні рекорди.** Бувший польський посол у Парижі гр. Замойський, який має 58 фільварків, не платить податків; спеціяльна державна комісія буде їх оцінювати. — В один гарячий день у Берліні 70.000 осіб виїхало за місто до Ванзе на плажу, де треба платити вступ. — Чи не можна вважати рекордом факту, що Львів, якому бракує стільки тисяч телефонів, матиме велику стацію радіо на летунськім майдані для „комунікаційних цілей"? — У Ню-Йорку почали здійснювати проєкт, щоби огрівати доми цілими дільницями; теплі рури йдуть уже на просторі 90 км. Таке центральне огрівання буде дешевше та практичніше як усяке інше: газове чи електричне. — Ню-йорська статистика
електричне. — Ню-йорська статистика
сті що 10 хвилин один новий влом. — Московське державне видавництво видає для народу дешевий колірний портрет Леніна по... 5 коп. — Ще дешевше купив образ один ню-йорський антиквар заплативши за правдивого Кореджіа кілька літ тому одного доляра. Щойно тепер якийсь знавець мистецтва відкрив йому тайну, який скарб має він у себе.

— **Виставка для реклями.** У Льондоні відчинено оригінальну виставку оголошень в їх історичному розвитку, щоби дати картину поодиноких моментів як реклями пробивала собі шлях у суспільности. У цій виставці бере участь 2000 ріжних організацій, англійських і чужинних. Одночасно їх представники радять там якими новими шляхами має піти нині мистецтво оголошень, в афішах і пресі. Сучасна реклями бере свій почин у 1800 р. Спершу були це фірмові таблиці з багатомовними словами, довгі тексти, які згодом ставали щораз коротші, простіші, аж до стенографічного рядка анонсу сучасної англьомовної преси і реклямної емблеми. Образкова афіша стає купецьким есперанто, яке розуміє однаково кожний нарід, інтеліґент і селянин. На згаданій виставці влаштовано конкурс на нагороду за найкращу плякату. Кожний із 100.000 учасників денно одержує карточку і голосує на одну із 200 плякат розвішених в одній салі. На виставці зібрані зразки часописної та вуличної реклями в історичнім розвитку від найдавніших часів аж до проєктів завтрішньої днини.

— **Ліцитований маршал.** Цими днями продадуть на ліцитації майно китайського маршала Ву-Пей-Фу, який утік з провінції Гонан після розгрому. Ву-Пей-Фу має збірку неоцінених скарбів: килими, вироби із золота та слонової кости, футра, порцеляни, шовки та образи, все великої мистецької вартости. Він належить до винятків між китайськими ґенералами, які здебільша почали свою карієру від ватажків банд, що грабили; Ву-Пей-Фу із багатої, старої родини і людина з високою культурою.

— **Смерть ученого.** Помер д-р Тейльор, один з дослідників Рентґенового проміння, в 66. р. життя, в Англії. Він почав досліди над цим промінням 3 місяці після того як Рентґен відкрив його, і на протязі літ жертвував своє життя у цій праці; спочатку втратив 3 пальці лівої руки, потім один з правої, пізніше дістав запалення шкіри.

— **Композитори, творіть гимн!** Два французькі міністри — Бріян, лавреат Нобля за мирову працю і Ерріо дали почин до міжнародного конкурсу на композицію мирового гимну. Такий гимн нагороджений першою премією ввійде в репертуар усіх свят усіх країн світа; його гратимуть по церквах і святинях. Жюрі конкурсу складатимуть музичні знавці ріжних народів. Воно буде небавом оголошене разом з іншими умовинами конкурсу.

— **Політичні новинки.** Англ. премієр Болдуін зустрічається в м. Вофальо з америк. держ. секретарем Кельоґом. — Рум. ґенералові Авереску партія відобрала довіря, тому, що він заявив піддержку політики Братіяну. — Цар Борис, що їздить інкоґніто як гр. Рильський приїхав до Люцерни. — У півд. Ірляндії вибухла наново громадянська війна; віддія озброєних повстанців напав на військовий табор у Талляґаті, в околиці Дабліна. — У Мексику йдуть далі бої повстанців з урядовим військом; повстанці побиті; 60 убитих і багато ранених.

НАДІСЛАНЕ.
За надіслане Редакція не відповідає.

Д-р В. Янович
лікар у Станиславові
виїхав за кордон і поверне 2. вересня.

вих. — Бувш. кронпрінц переїзжає з родиною з Олесниці на Шлеську до Повзаму, бо населення ставиться до нього неприхильно і часто ображує його прихильників.

— **Світова всячина.** „Панeвропейський конгрес, що мав відбутися у жовтні 1927 р., відкладений на пізніше з огляду на конечність довшої підготовки до нього. — Варшавська опера має стати державною власністю. — Комісаріят закордонних справ у Москві звертається до німецького уряду з проханням видати йому бувш. комуніста Валина, який минулого року втік до Берліна. Валин украв 1704 рублів з державної каси. — Кажуть, що провідник французьких роялістів Доде таки не покинув Франції, а сидить десь в провінції. — Одна з найбільших брилянтових фірм світа, Бохнера в Антверпені, збанкрутувала з дефіцитом 8 міл. зол. — Жорж Клемансо, вилоровіший був на весіллі свого внука. — Король Іраку Файсаль їде лікуватись до Франції. — Інформаційне бюро німецьких лівиців тавет оголошує комунікат, що всупереч чуткам ані Бріян ані Чемберлен ані Штреземан не належать до масонів.

Поможім здвигнути дім-захист для українських письменників і журналістів у Ямній. Засвідчім ділом зрозуміння важкої культурної праці і виявім свою вдячність українським робітникам пера!

Жертви слати на адресу: Львів, Підвале 7, Земельний Банк Гіпотечний, книжечка ч. 1141.

Дописи.

ДОБРОМИЛЬЩИНА. (Посвячення памятника полягшим за волю України в Трушевичах. — Ювилейне свято місцевої читальні). Дня 3. липня п. р. відбулася в селі Трушевичах незвичайна врочистість — посвячення памятника полягшим борцям і концерт з нагоди 30-літнього істнування читальні „Просвіти“. Тому то цей день зустріло ціле село дуже врочисто. На воротах кожної хати повівали синьо-жовті прапорці, а біля „Народнього Дому“ виставлено тріюмфальну браму для гостей і доокoличних делегатів. Звідси дорога яка веде до площі, де здвигнено памятник борцям, а також сама площа прикрашена була зеленими ґерляндами і фестонами. На врочистість прибуло около 50 гостей з Перемишля, Ніжанкович, Добромиля і т. д. Врочистість розпочала соборна Служба Божа, відправлена місцевим парохом, о. дек. Мариновичем при співучасти оо. Менцінського і Данилова, які прибули на це торжество з далеких сторін. Співав прекрасно місцевий хор під управою студ. Менцінського. По богослуженню уформувався величавий процесійний похід під проводом 5 священиків. На чолі процесійного походу йшов місцевий „Сокіл“, опісля хор, духовенство, а за духовенством чвірками делегати, гості і громадянство Трушевич та доокoличних сіл. При „Народнім Домі“ привитала процесійний похід місцева орхестра. Так прибула процесія на площу, де стоїть памятник висоти около 6 метрів на підвищенню, окруженім штахетами. О. декан Маринович доконав посвячення памятника, а опісля виголосив прегарну релігійно-патріотичну проповідь, в якій славив жертву життя найідейнішої трушевицької молоді. А цю жертву життя в часі визвольних боїв принесли отсі молодці села Трушевич: 1. Іван Федечко, 2. Федьо Біян, 3. Стефан Кузьмик, 4. Стефан Сокіл, 5. Федьо Коваль, 6. Никола Вітів, 7. Іван Ґула, 8. Петро Сподарик, 9. Васько Вітів, 10. Михайло Гнатовський, 11. Іван Ярема, 12. Андрій Бахівський, 13. Никола Біян, 14. Федьо Якимець, 15. Стефан Січка, 16. Йосиф Січка, 17. Іван Січка. Опісля промовив з питомою красноріччивістю д-р В. Загайкевич, вказуючи на значіння памятника для села й околиці. Орхестра і хор піснею „Видиш, брате мій...“ закінчили торжество посвячення. — В 1-шій год. пополудні відбувся святочний концерт з нагоди 30-літнього ювилею місцевої читальні. Розпочав свято голова читальні п. Федь Бахівський, представляючи історію освітнього руху в селі. По заснованню читальні „Просвіти“ в р. 1897 освітня праця йшла досить пиняво. Перешкодою були 3 шинки. Щойно виборча кампанія до австрійського парляменту в 1907 р. розбуркала село, яке скоро підноситься. Дуже діяльним громадянином у тім часі був п. Іван Дзира (старший), Андрій Якимець і інші. В 1912 р. засновано „Січ“ і від того часу відбуваються театральні вистави. Війна нищить усе. По війні завдяки старанням пп. Гриця Богоноса, Федя Бахівського, Андрія Якимця й Івана Січки збудовано „Народній Дім“ і засновано кооперативу, яка має відділ споживчий, молочарський, дахівкарський та цегольню. Так ж основано кооперативний шпихлір. В 1926 р. розпочато будову памятника полеглим борцям, який щойно тепер викінчено. Матірю всіх товариств була читальня „Просвіта“. По промові голови читальні співали продукції хору з Вілська (Гільська) і Трушевич, переплітані деклямаціями дітей. Всі продукції нагороджували присутні рясними оплесками. Бо без пересади можна сказати, що оба хори належать до найкращих в Галичині. Побажатиб, щоб вони виступили колись з концертом у Львові, прим. в часі загальних зборів Т-ва „Просвіта“. По відчитанню привітів і зложенню устних привітів від громадянства Перемишля і Доброміля забрав голос д-р Загайкевич як делегат Головного Виділу Тов. „Просвіта“ у Львові і виголосив патріотичну промову, чим закінчив ювилейне свято. Тепер розпочалася товариська гутірка при уладженім буфеті, переплітана національними піснями, бо плянований фестин ізза дощу не відбувся. — Трушевецьке свято є доказом високої освіти і національної свідомости того села, яке під тим оглядом є не тільки найкращим селом у повіті, але належить до найсвідоміших сіл у краю. Не диво, що сюди не має вступу ніяка руїнницька агітація ні сель-робів ні комуністів.

Учасник.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на щадничу книжечку ч. 7910.

На українську культурну станицю.

На Народній Дім у Холмі

Зложили далі: 46) М. Тимяків (Бабин) — 5 зол. і кличе: Стефанію Цюцюрову (Кобаки), Анну Павлусевич (Струтин) і Евгенію Козієвич (Смодна); 47) о. Морович (Бабин) — 2 зол. і кличе: суддю Вол. Лаврівського (Косів), суддю Богдана Левицького (Косів), інж. Ст. Григорцева (Косів) — усіх на довільну суму; 48) І.Ліщинський (Львів) — 5 зол. і кличе: д-ра І. Юзича, Андрія Зеленого, Мих. Струтинського і Івана Стронського — всіх у Львові; 49) Володимир Левицький (Винники) — 5 зол.; 50) Іван Курманович (Єма к. Рибніка) — 5 зол. і кличе: д-ра Ладажинського (Водзіслав) і д-ра Кривого (Рибнік) — обох по 10 зол.; 51) д-р А. Говикович — 5 зол.; 52) д-р В. Старосольський — 5 зол.; 53) інж. Ю. Павликовський — 5 зол.; 54) Осип Максимюк (Катовиці) — 10 зол. і кличе: П. Паславського (Катовиці), д-ра Богонюка (Катовиці) і Ст. Майковського (Тчев).

*

Датки слати до Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10/II.

ОПОВІСТКИ.

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича.

Войнилів:
8.VIII. Хмара.
9.VIII. Циганка Аза.
10.VIII. Воскресення.
11.VIII. Ой, не ходи Грицю.
13.VIII. Діти Агасвера.
14.VIII. Запорожець за Дунаєм.

До театру заанґажовано кілька нових сил на місце кількох артистів, що виступили. Склад 17 осіб з власною музикою, декораціями, костюмами і реквізитами 170 2—?

Ректорат Українського Високого Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі (Висока Школа) оголошує нові вписи студентів на академ. рік 1927/28 на І. і II. курси усіх Відділів Інституту (історично-літер., матем.-природн., муз.-педаг.). Курс навчання чотирьохрічний. Приймають до Інституту особи з закінченою середньою освітою, або тих, що складуть матуральний іспит у комісії Інституті. На другий курс приймають студ. з інших високих шкіл з зарахуванням відповідних іспитів і дальшим складанням необхідних іспитів за І. рік. Особам, що скінчать Інститут, видається дипльом (яким надається право учителювати у всіх клясах середніх шкіл) і титул педагога середніх шкіл. Навчання в Інституті цілком безплатне. Стипендій для нових студентів покищо не передбачується. Прохання з документами, коротким життєписом та 3 фотограф. подавати на імя Ректора до Канцелярії Інституту *(Československo, Praha II, Školská ul. č. 8/IV)*. — *Ректорат.* 174 1—3

Обіжник до всіх філій і читалень Товариства „Просвіта“ в краю. Виділи філій і читалень прискорять виповнення звідомлень з цілорічної праці й перешлють їх найдалі до 30-го серпня ц. р. до розпорядження Головного Виділу. Вони доконче потрібні до виготовлення звідомлення зі загальної праці Товариства. При цьому пригадуємо наш обіжник до ч. 2691/27 в справі одноразового датку в користь просвітних змагань. Висота датку подана в обіжнику. Від цього датку не буде звільнена ні одна філія ні читальня. Тому слід приспішити виконання по думці згаданого обіжника. На ту ціль уладити одну-дві вистави або фестин. Зібраний гріш-даток, гідний просвітної установи, відослати по призначенні чеком або переказом найдалі до кінця вересня 1927 р. Всякі оправдування в тій справі з боку філій і читалень не сміють мати місця. Важкі завдання переживаного часу вимагають негайного виконання. Зрозуміння цих завдань з боку освітних установ, а далі і всього громадянства каже нам вірити, що на будуче будемо звільнені від непотрібних і коштовних пригадок-упімнень. — *Головний Виділ Товариства „Просвіта“.*

Управа Української Студентської Громади у Варшаві повідомляє всіх товаришів (-шок), які бажають вступити в 1927/8 академічному році до вищих шкіл Варшави, що: Університет (Краківське Передмістя 28) приймає подання від 25 серпня до 14-го вересня на спеціяльних бляньках, які можна набувати в секретаріяті за 1 зол. До подання залучається: 1. Власноручний життєпис. 2. Метрика. 3. Матура в оригіналі. 4. Свідоцтво моральности для тих, що ранійше як рік скінчили середню школу. 5. Документи про відношення до військової служби. 6. чотири фотографії. На медичному відділі можливі конкурсові іспити. Політехніка (Польна ч. 3). Подання приймається від 22 до 31-го серпня. Прикладати ті самі документи тільки фотографій 5. Коли на якому відділі число кандидатів буде більше від вільних місць то там відбудуться конкурсові іспити. — Вища школа сільського господарства (Гожа 74). Подання на спеціяльних бляньках приймаються від 1 го вересня, конкурсових іспитів не передбачується. — Вища торговельна школа (Раковецька 7). Подання приймаються від 1-го до 15-го вересня, конкурсу нема, школа приватна з повними правами — оплати до 400 золотих за рік. Курс навчання 3 роки. — Школа політичних наук (Сенаторська 11). Школа приватна. З матурою приймають на дійсного слухача, а з 6-ої кляси на вільного. Прохання приймають від 1-го до 15-го вересня. Оплата до 300 зол. Наука триває 2 роки. — Школа фізичного виховання (Багателя 12). Державна дає право вчителя гімназії. Наука триває 2 роки. Безплатна. Вільних місць 25 для хлопців і 25 для дівчат, подання приймається до 1-го вересня. Окрім згаданих документів ще потрібне лікарське свідоцтво і спеціяльна анкета. — Школа мостецтв (Костюшковське Вибжеже). Подання приймають від 12 до 28-го вересня спеціяльного взірця. Іспити з рисунку, при поданню треба зложити свої артистичні роботи. Ширші інформації уділить Управа. *Warszawa, Podwale 16—15, Ukraińska Studentska Hromada.* Т. В. О. Голови Громади інжинір *Єрмолаєв*, секретар *Цинкаловський.*

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

8 ЗОЛ. коштує годинник анкер швайцарський у Мандля, вул. Коперника 14. 1738 13—?

ШКЛЯРСЬКА робітня В. Стельмах Львів, Ліндого 3. Рами і оправа образів. 163 3—5

ДЛЯ ЛІТНИКІВ в Дорі „Вілля Олена“ кімнати з цілим удержанням на другий сезон. Зголошення до управи. 172 1—5

УЧЕНИКІВ або учениці приймe на мешкання вдова по священику. Кімната гарна, здоровий харч. Р. Левицька, Львів, Кентшинського ч. 58. І пов. 175 1—3

5 або 10 морґів поля разом біля міста на Підгірю при гостинці до продажі. Під „Добра нагода“ до Адмін. „Діла“. 177 1—2

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецізійні продає за готівку і на сплати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 10—?

ІНТЕЛІГЕНТНА жінка пошукує місця до заряду домом, найрадше у священика. Займеться дітьми і господарством. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Добра господиня“. 179 1—1

КОЖДУ скількість дубини і ялиці купує і платить найвищі ціни експортова фірма. Зголошення під „Дубина“ до Адм. „Діла“. 178 1—2

ВАННИ тревалі, купелеві 24 зол. дешевше ті самі 40 зол. попукає власного виробу Войтіх Заяць, Оссолінських 14. Телефон 40—32. Дахові роботи, криття і малювання виконує ратами. 176 1—10

ВСІЛЯКІ РОБОТИ ГОДИННИКАРСЬКО-ЮВІЛЕРСЬКІ також перерібки найдбайливіше виконує, найстарша в краю фірма **Ю. Домбровський** насл. **Ю. Домбровський — Л. Розпавжавський** Львів, Академічна 2. (Готель Жоржа). Замовлення з провінції полагоджуємо негайно. 110 6) 3—

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

В Карльсбаді
ординує як давніше
Д-р М. ВАХНЯНИН
2477 Mühlbrunnstrasse 9. 6—8

Спеціяліст недуг легінів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
ЛЬВІВ, ГОРОДЕЦЬКА 46.
164 **Пересвітлення Рентґеном** 3—25

ДЕНТИСТ
Б. ЛЬОКЕР в Станиславові
вул. Собіського 14.
Спеціяльність: білі корони, штучні зуби без піднебіння, містки без корон і білення зубів. — Приступні ціни — догідні услів. 15 27—47

Знану передвоєнну батерію
„ҐОЛЬДРЕФОРМ“
можна дістати скрізь.
Ґенер. заступники на цілу Польщу
Брати ФАЙҐЕНБАУМ
Гуртівня музичних інструментів і фабричний склад електричних ліхтарок і батерій
Краків, вул. Майзельса 5.
Пошукуємо представників на власний рахунок в поодиноких містах. 99 3—4

Конкурс

на місце учителя при жіночій учительській семинарії „Рідної Школи“ в Самборі з іспитом або в стадії іспиту з природи, фізики і математики, та на місце кваліфікованої учительки для школи вправ цеї семинарії розписує до 20. серпня н. р. Головна Управа „Рідної Школи“ у Львові (Ринок 10/II). 165 2—?

КАВАРНЯ І РЕСТАВРАЦІЯ „LOUVRE“ вул. 3. Мая 12
Від 1. ц. м. надзвичайна програма досі у Львові небувала!
Кожна точка атракцією!
Кухня тепер під. власною управою! Меню з 3 страв 1·70 зол.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10